

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm
registrator@enterprise.ministry.se

Kommissionens meddelande Hållbara framtida transporter: Ett integrerat, teknikstyrt och användarvänligt transportsystem – KOM (2009) 279 slutlig

Verket för innovationssystem, VINNOVA, har anmodats avge yttrande över rubricerade meddelande. VINNOVA har valt att endast kommentera meddelandet ur ett transportforskningsperspektiv.

Sammanfattning

VINNOVA begränsar sitt remissyttrande till att framför allt kommentera meddelandet ur ett transportforskningsperspektiv.

VINNOVA är positiv till att Sverige har valt att remittera Kommissionens meddelande till myndigheter och andra aktörer inom transportområdet i syfte att ta fram ett samlat svenskt inspel till den kommande vitboken. VINNOVA är också positivt inställd till att Sverige prioriterar denna fråga under det svenska EU-ordförandeskapet. VINNOVA anser att transportpolitiken, både den nationella och den europeiska, måste ligga till grund för de forskningssatsningar som görs i Sverige och Europa. VINNOVA:s erfarenheter av målstyrning är att det i många fall har varit direkt innovationsdrivande. Det gäller exempelvis inom miljöteknik- och trafiksäkerhetsområdena där europeiska emissions- och säkerhetskrav (EuroNCAP) har lett till stora framsteg. På motsvarande sätt bör forskningsresultaten vara ett naturligt medel att uppnå de transportpolitiska målen i Kommissionens meddelande och i den kommande vitboken.

VINNOVA är positiv till de skrivningar som Kommissionen har angående ökade investeringar i forskning och utveckling samt förslag om fler demonstrationsprojekt för att snabba på implementeringen av ny teknik inom transportsystemet. VINNOVA vill särskilt påpeka att det är viktigt att den policyinriktade transportforskningen prioriteras. Detta gäller både på nationell och europeisk nivå, som exempelvis inom sjunde ramprogrammet. Sverige arbetar aktivt inom transportkommittén för EU:s sjunde ramprogram

för att öka den policyinriktade forskningen. Transportkommittén är det beslutande organet för inriktningen för DG RTD:s och DG TREN:s transportforskning inom det sjunde ramprogrammet.

Generella synpunkter

VINNOVA har med intresse följt Kommissionens arbete inför en ny vitbok för den europeiska transportpolitiken och är positiv till att Sverige har valt att remittera Kommissionens meddelande till myndigheter och andra aktörer inom transportområdet i syfte att ta fram ett samlat svenskt inspel till den kommande vitboken. VINNOVA är också positivt inställd till att Sverige prioriterar denna fråga under det svenska EU-ordförandeskapet. VINNOVA anser att transportpolitiken, både den nationella och den europeiska, måste ligga till grund för de forskningssatsningar som görs i Sverige och Europa. VINNOVA:s erfarenheter av målstyrning är att det i många fall har varit direkt innovationsdrivande. Det gäller exempelvis inom miljöteknik- och trafiksäkerhetsområdena där europeiska emissions- och säkerhetskrav (EuroNCAP) har lett till stora framsteg. På motsvarande sätt bör forskningsresultaten vara ett naturligt medel att uppnå de transportpolitiska målen i Kommissionens meddelande och i den kommande vitboken.

Särskilda överväganden

VINNOVA är positiv till de skrivningar som Kommissionen har angående ökade investeringar i forskning och utveckling samt förslag om fler demonstrationsprojekt för att snabba på implementeringen av ny teknik inom transportsystemet. VINNOVA vill särskilt påpeka att det är viktigt att den policyinriktade transportforskningen prioriteras. Detta gäller både på nationell och europeisk nivå, som exempelvis inom sjunde ramprogrammet. Sverige arbetar aktivt inom transportkommittén för sjunde ramprogrammet för att öka den policyinriktade forskningen. Transportkommittén är det beslutande organet för inriktningen för DG RTD:s och DG TREN:s transportforskning inom det sjunde ramprogrammet. Ur VINNOVA:s utgångspunkt kan rubriken *Ett integrerat, teknikstyrt och användarvänligt transportsystem* ifrågasättas, eftersom meddelandet inte särskilt lyfter fram teknikstyrning.

VINNOVA tillstyrker Kommissionens skrivning under *4.4 EU måste gå i bräsch för transporttjänster och transportteknik* om att det "för att bemästra problemen är särskilt viktigt att öka produktiviteten inom EU:s ekonomi genom att upprätthålla ett effektivt transportsystem och i större utsträckning investera i forskning och utveckling".

Även under stycket *5.3 Teknik – hur kan man påskynda övergången till ett samhälle med låga koldioxidutsläpp och leda utvecklingen i världen* skriver

Kommissionen att det är "nödvändigt att beslutsfattarna skapar erforderliga ramvillkor för att möjliggöra saluföring utan att man därför på ett otillbörligt sätt främjar viss teknik". Kommissionen nämner där bland annat att man bör "öka utgifterna för forskning och utveckling av teknik som ännu inte är tillräckligt utvecklad för att kunna saluföras...". VINNOVA tillstyrker Kommissionens förslag men vill samtidigt påpeka att detta inte får ske på bekostnad av den långsiktiga kunskapsgenererande transportforskningen.

Senare i texten under 5.3 föreslår Kommissionen att "nya transportsystem och ny fordonsteknik först måste genomföras i form av demonstrationsprojekt för att man ska kunna utvärdera deras genomförbarhet och ekonomiska bärkraft". Kommissionen menar också att "mycket återstår att göra för att snabba upp integrationen av redan tillgänglig teknik i vårt transportsystem". Kommissionen hänvisar vidare till demonstrationsprojekt och utbyte av bästa praxis när det gäller problem i städerna och projekt inom det sjunde ramprogrammet. VINNOVA instämmer i dessa uttalanden. Ett nationellt problem är att demonstrationsprojekt ofta är mycket kostsamma och att de nationella forsknings- och utvecklingsbudgetarna inom transportområdet inte medger demonstrationsprojekt i den utsträckning som VINNOVA skulle önska.

Särskilda synpunkter

Under punkten 3.4 *Mindre tillgång till fossila bränslen* finns två påståenden som VINNOVA anser bör förtydligas i den fortsatta argumentationen.

Det första lyder som följer: *De negativa effekterna på miljön kommer att öka i och med att konventionella källor ersätts med mer förorenande energikällor.* Det andra lyder: *De direkta konsekvenserna av en sådan övergång (till alternativa energikällor) kommer att bli ett minskat behov av att transportera fossila bränslen. Sådana transporter utgör idag ungefär halva volymen av de internationella sjötransporterna.*

VINNOVA har svårt att förstå logiken i påståendena och föreslår därför att ytterligare bakgrundsmaterial används för att underbygga påståendena.

I detta ärende har vice generaldirektör Göran Marklund beslutat. Åsa Vagland har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Magnus Blinge samt avdelningschefen Lars Wärngård, deltagit.

Göran Marklund